

T "Ph Ch i" đ n "Game Ch i"

Tác Giả: M c Lan

Thứ Ba, 30 Tháng 8 Năm 2011 19:37

V a bán, v a ch i – "Nét văn hoá Hà N i"?

«Tr a 15/02, m t khách m i đ ng xe tr c quán h i: "Ch i, đ xe ở đâu?" Bà đ p ngay vào m t: "Đ lên nóc nhà này này!" M t th c khách g i rau s ng đ n l n th 3, b bà ch m qua bàn bán hàng quát v i vào nhà: "Đây không có rau, t tr ng mà ăn!".

«Nghe bà ch i đã quen, m t ch khách sau b a tr a ngon mi ng d ũng c m l i g n bà b o: "Ch gói cho em 1 cái l i v nhà, nhà em ít ng i, ch cho cái be bé". Bà ch quán ng i c nh n i canh nghi ngút khói, m t đ ph ng ph ng qu c m t: "Đây không có hàng bé! 60 nghìn đ đ u". Ch khách b t đ u h i, g t đ u ngay. Nh ng bà hàng ch a h t c n. Bà v a gói hàng, m c n c ch m, v a nguýt ch khách: "Đã mu n ăn ngon l i còn đòi r !" R i c n cáu gi n dâng cao trào, bà móc cái l i l n ra kh i túi nilon đ nh đ a cho khách, ném vào r : "Thôi không bán n a đâu, v đi!" Ch khách tím m t l i th i ra v .» (1)

Trên đây là đo n văn t l i m t ho t c nh th ng th y m t s quán ăn Hà N i. Khách vào quán b ch i té tát đ n n i thành câu vè:

"Ăn hàng Hà N i: Mi ng nhai, tai nghe ch i".

Th m chí, vi c ch i (khách) còn đ c nâng lên cái t m: "văn hóa ch i"!

Ai b o b ch i là kh , b ch i s ng l m ch !

TỜ "PHỒ CHỒI" ĐỒN "GAME CHỒI"

Tác Giả: Mồc Lan

Thứ Ba, 30 Tháng 8 Năm 2011 19:37

Chồc không ai thích nghe chồi? Nhồ ng nhồ ng bà bán quán Hà Thành nồu có chồi cũng không có ý "chĩa mũi dùi" vào chính ngồồi khách. Nhồ ng câu chồi nhồ "hát" đó có thồ coi là mồ t loồi "hình nghồ thuồ t" giúp cho quán ăn có mồ t "phong vồ" đồc biồ t. Vì thồ mồi có nhồ n đồ nhồ nhồ sau:

«Khi mà quán cháo chồi nồi tiồ ng cồ nh Nhà thồ Lồ n... hồ t chồi (có thồ do thồ a khách đồ n, và cháo gà không đồ hồ p đồ n thồ c khách bồ ng nhồ ng món ăn hiồ n đồi mồi "nồi"), ngồồi sành ăn Hà Nồi lồi bồ sung vào danh sách ghé chân, là nhồ ng quán ăn mồi, vồ a bán vồ a chồi "ác liồ t" hồ n.» (1)

Thồ m chí có ngồồi còn cho rồ ng khi biồ t nhồ ng lồi nói phồ phàng kia không cồ tình dành cho mình thì chúng trồ thành mồ t thồ giúp ngồồi ta nhồ lồi thồi... thồ ồu.

«Tôi không phồi ngồồi Hà Nồi. Nhồ ng tôi sinh tồi Hà nồi và mồ t phồ n tuồi thồ tôi đã ồ đó. Thồ nh thoồ ng vồ Hà nồi, tôi lồi thích ghé vào nhồ ng quán "chồi" nhồ vồ y đồ nghe lồi nhồ ng "bài chồi" cồ a hàng xóm khu tồ p thồ mồ t con gà hoồ c cồ a nhồ ng cô mồ u đồ ch viên trong nhồ ng lồ n chen chân mua hàng bồ ng tem phiồ u mà đã quá lâu rồi tôi không nghe thồ y nồ a; mồ c dù tôi có thồ a tiồ n đồ vào nhồ ng nhà hàng sang trồ ng nhồ t. Nhồ ng lúc thồ này, tôi nhồ sồ ng lồi thồi niên thiồ u. Mong các bồ n thông cồ m. Nhồ ng hàng quán mà các bồ n lên án ồ Hà Nồi sồ dĩ vồ n đồ ng khách có lồ vồ n còn nhiồ u ngồồi có tâm trồ ng nhồ tôi. (Lê Văn Sồ n, Nguyồ n Hoàng, Đà Nồ ng, lesson40@...)» (2)

Không ăn thì biồ n!

Tuy nhiên, món ăn đồồ c nêm thêm "gia vồ" chồi cũng làm rồ t nhiồ u thồ c khách lồ m giồ ng.

«Ngày nào đi làm vồ tôi cũng đi qua hàng bún ồ ngách Chồ Ngô Sĩ Liên. Có mồ t lồ n, tôi giồ n chồ ng không ăn cồ m nhà mồi tồ t vào quán bún đồ c mừng cồ a bà bán bún có nói tồi trong bài viồ t, vồ a ngồi xuồ ng ghồ giồ t mình nghe bà ta chồi ngồồi làm: "Thồ ng kia mồ t mầy mù à, mù thồ mà thồ y gái hồ hang ngoài đồồ ng cồ là cồ dán mồ t vào mông, ngồ c..." và còn rồ t tồ c tồu hồ n nồ a. «Tôi thồ y nóng mồ t, đồ nh đồ ng đồ y ra vồ thì bà ta đồ a bát bún cho tôi, tôi đành ăn vài gồ p rồi ra vồ. Thồ mà khách cồ đồ n đồ ng nghồ t. Có ngon đồ n đầu nhồ ng nghe bà ta chồi, tôi cũng không thồ nuồ t nồi. Tồ giồ đồ n già, tôi sồ không bao giồ qua đó mà đi đồồ ng khác vì tôi đồ ồ ng vồi nhồ ng lồi ăn tiồ ng nói vô văn hóa. (Cồ m Tú, Ngồ Văn Hồồ ng, Đồ ng Đa, Hà Nồi,

T "Ph Ch i" đ n "Game Ch i"

Tác Giả: M c Lan

Thứ Ba, 30 Tháng 8 Năm 2011 19:37

---

saobang_511_163@...)» (2)

Có khách còn phân tích vì c "Ch i hay Không Ch i" m t cách th c t rành r t h n.

«Nh ng nhà hàng ng c đ i nói trên th ng có "cá tính" đó là ch bi n ngon và d ng nh c ý th c l n vô tình, h c g ng x t v i khách nh đ t o s c h p đ n, ch t "gây nghi n" c a riêng mình. Và quát, đ u i, ch i t c là v n còn... quan tâm đ n khách. Nh ng ph bi n h n, ngán ng m h n chính là s coi th ng khách. B (b m c) h t! «Trong m t quán ăn sáng ph Yên Ph , đám khách mi n Nam vào g i bánh mì p-la. Không th y nhà hàng đ đ ng, t ng b quên, khách nh c. Tay ph c v không thèm nhìn khách, li n nói: "Đ i 15 phút!" Ch 10 phút sau, khách l i g i tay nhân viên n . Anh ta c c l c: "M i 14 phút!". "p qu tr ng thì hai phút ch m y!" - "đây quy đ nh g i gì cũng 15 phút" - "Tr i, quy đ nh k v y?" Gã ph c v m t không bi n s c, m t không nhìn ng i đ i tho i, v a đi vào nhà v a l m b m: "Ăn không ăn thì bi n!" Đoàn khách há h c m m, ng i n h i ng i kia mà không tin tai mình...«Ph bi n nh t là tình tr ng g i ít mang nhi u. G i món trong th c đ n, nhà hàng không có nh ng cũng không thèm thông báo. Khi khách h i quá thì nói là h t r i. Th m chí không h t cũng nói là h t đ đ ... phi n. M t nhà hàng có đ a th đ p nh t nhì Hà N i bán đ c s n bánh tôm ngay c nh h Tây cũng có thái đ ph c v r t khó ch u. Khách ăn xong, g i chén trà, nhân viên x ng gi ng: "Không có!" Nh ng khi th y đoàn khách n c ngoài ng i bàn bên ăn xong thì h bê ra m t m trà. T t nhiên là tính thêm ti n...» (3)

"Ch i": B nh lây đ ng mi ng

Khi th y vì c ch i r a giúp cho nhi u quán ăn tăng thêm l ng "truy c p", nh ng d ch v khác cũng b t đ u áp đ ng lo i lo i ngôn ng "đa năng/đa đ ng" này.

«Thu n b c xúc k v m t l n mua áo: Vào c a hàng qu n áo, ch n mãi m i đ c m t ki u v a m t. Tôi m c th , m y ch bán hàng t m t c khen đ p, h p đáng. Áo h i r ng nên tôi không mua, nào ng v a b c chân ra kh i c a hàng đã b ch bán hàng quát th ng vào m t: "Đ con điên, x u nh Th N còn bon chen áo x ng!"

«T i m t c a hàng qu n áo c nh đó, bà ch hàng đ ng ý cho m t khách m c th m t chi c qu n bò. Sau khi th , khách t ý hài lòng nh ng khi nghe bà ch "hét" giá 320.000 đ ng, cô b ngay ý đ nh mua. Mè nheo ép khách m c c không thành, bà ch li c xéo, g n gi ng: "Kh

Từ "Phố Chửi" đến "Game Chửi"

Tác Giả: Mác Lan

Thứ Ba, 30 Tháng 8 Năm 2011 19:37

---

rách áo ôm, mặt xu không dính túi thì đứng có sä vào hàng ngäi ta, häm tài cä ngày".» (4)

Nhä trái cäu tuyät cäng län cäng to, tiäng chäi cäng lúc cäng trä nên thä bä täc tän. Thäm chäi läi chäi cä thä làm cho ngäi (thäch) chäi tä "đäu thäng ngä biän thành hành đäng"

«Träa 16/2, đäp vào mät PV là hình änh mät bà chä miäng xoän xoät chäi khách hàng, tay khua khua giäy đät väa qua... đäng quän cäa bà. «Täi mät quäy quän áo, mät khách bä chä hàng túm tóc, näm chät tay không cho đi vì chäa "mä hàng, mäc cä räi thì phäi läy!" Häi ra, mäi biät giá nói thäch cäa chiäc áo là 300.000 đäng, khách chä trä 100.000 đäng. Thäy khách đi chä tä mä đäng läi xem, bà chä hàng đänh buäng tay giä khách, tay kia quäng cái áo vào mät khách, miäng không ngät ném theo sau "thäng đä" nhäng câu chäi täc täu.» (4)

Từ chä đän... träng

«Chuyän häc sinh chäi bäy thäi nay đä trä thành nhan nhän. Hiäm khi đäng träc cäng träng cäp 3 nào (kä cä träng chuyän, träng đäm) mà không thäy bóng dáng vài áo träng väng "phä khoa" tä tung. Cäng "bäng säng", cäng hot boy hot girl läi cäng väng nhiäu nhä đä khäng đänh vä träi Vip cäa mình. Nhäng väi các trai tài gái säc ngày nay, thì không hän cä viäc gì mäi chäi bäy, hä đä chuyän sang "näi bäy", nghĩa là bät cä chuyän gì cũng läi tä bäy vào chä không nhät thiät ghät ai mäi chäi. Ngäng "phä khoa" đäc tung ra đä thay thä cho vài tä và câu thông thäng nhä "Đ..o", "Đ..t" thay cho "Không", "Cä L..." thay cho "Cän läu"... Đän đän, trên các forum, trong các câu chuyän phiäm và cä chuyän nghiäm túc, xì tin vän đäng "triät đä" tä bäy nhäm thay thä câu thông thäng. Ngäng "phä khoa" đäng đän chiäm lĩnh các cuäc đäi thoäi.» (5)

"Näi bäy/näi täc" là mät xì-tin (style) hay mät (mode) không "kä thä giäi tính".

T "Ph Ch i" đ n "Game Ch i"

Tác Giả: M c Lan

Thứ Ba, 30 Tháng 8 Năm 2011 19:37

«Ch ng bi t có ph i sinh ra trong m t gia đình chuyên... đòi n thuê nên Huy n Trâm (sn1992) s m ng m vào ng i cái "t ch t" ch i b y không. Hi m khi th y Trâm nói m t câu bình th ng mà không vng lo n x , tr khi nào lên l p, tr l i th y cô giáo. V i Trâm, m c nhiên trong t đ i n ngôn ng c a cô không có t "Không", mà là "Đ..o", ho c "Đ..t", không có "Cái gì" mà là "L..", th t vô cùng "phong phú"!! Ví d , b n g i đi ăn mà không đi đ c, ngay l p t c Trâm tr i: "Ăn l... gì gi này, đ... đ i tao đ c m t tí à!". Chính vì quen thói nói b y, nên Trâm đã ph i s m bye bye tình yêu l n c a mình m t cách đ y cay đ ng.» (5)

Ch i th đ ng nh là cái đ p đ các "teen" phát huy kh năng sáng t o c a h .

«Cách đây 2, 3 năm thì n i lên cái phong trào g n tên ba m vào tên con r i g i, hay kh ng khi p h n là ch g i mình tên ba m . Tôi có m t câu chuy n vui và là m t k ni m đầu đ n c a th ng b n tôi v v này: Hôm đó h n đang ở nhà m t mình và ng tr a. Chuông reo. Có gi ng 1 ng i vang lên: "B i!" (B là tên ba h n). H n ngái ng nghe không rõ t ng m y th ng b n đi qua "nhân ti n" g i "tên h n" luôn. H n nhào ra ban công và hét: "ĐCM m y th ng ch i cái gì đ y". Ôi thôi, kh i nói k t c c ch c ai cũng bi t. Ng i b m chuông là m t ng i h hàng q lên nên cu i cùng cũng không cng th ng l m nh ng ng i h hàng đó ch c không bao gi quên cái câu h n đã hét. C th t ng t ng n u ng i b m chuông là s p c a ba hay m h n thì h u qu nh th nào?

«G n đây thì l i là ki u ch i đ m ti ng Anh vào cho "sang". B t đ u th y nh ng nhóm b n đi trên đ ng mà toàn riu rít nh ng F v i S**t. Hay ho gì nh ? Ch i v n là ch i, b y thì còn b y h n Ti ng Vi t nhi u. Dùng ti ng Anh có nâng cao t cách hay mác h c th c c a b n h n không? N u nh ng ng i n c ngoài đ n VN, đ n TH và th y h c sinh, th y dân teen ch i b y vô t i v nh v y thì h s đánh giá con ng i Vi t Nam ki u gì đây?» (6)

H c ch i Online

Ng i ta không ch dùng ch i đ câu khách vào quán mà còn dùng nó nh m t món hàng đ bán cho ng i, nh t là cho nh ng đ a tr ham vui, ham ch i.

«H u nh t t c các game online hi n nay đ u có tr ng h p ch i b y công khai. Do đó, các game th thu c đ ng con nhà lành (không bi t ch i) thì g n nh không th ch i game. Đ i v i các b n tr , vi c ch i nhau khi ch i game đã tr thành m t thói quen. «Có m t nhóm h c sinh

«Tôi là ng i Hà N i và tôi c m th y r t x u h khi gi a cái m nh đ t luôn t hào là "nghìn năm văn hi n" này l i t n t i nh ng ng i có th dung túng cho nh ng hành đ ng vô văn hóa và thô t c nh th t n t i, nh th nó là m t m ng c a "văn hóa" Hà N i. Tôi r t hoan nghênh khi tác gi phanh phui nh ng "trò thô thi n" c a các hàng quán nh v y trên m t báo, đó là trách nhi m cao c c a ng i làm báo.

«Nh ng báo chí ch có th cung c p thông tin, cung c p s th t, còn trách nhi m ph n bi n thu c v xã h i mà c th là thu c v m i ng i dân Hà N i. Chúng ta không đ c báo ch đ bi t, bi t r i... đ đ y! Ng i dân Hà N i hãy kiên quy t nói không v i nh ng hàng ăn quán n c kinh doanh trên n n t ng vô văn hóa này. Chúng ta không th th a hi p đ s ng chung v i thói x u, mà hãy quét s ch nó ra kh i xã h i! (ĐTH, Hà N i, j.angelus@...)» (2)

Ch i đã lây lan nh m t b nh d ch, và có ng i c g ng tìm hi u v nh ng nguyên nhân cho căn b nh đó:

«Giáo s Bùi Minh Đ c trong cu n "Đ u n văn hóa Hu " đã phân tích ti ng ch i mi n Núi Ng Sông H ng và cho r ng: Ch i là m t hình th c ph n kháng, ph n kháng tích c c là vung câu vung ch quy t li t vào m t nhau còn ph n ng tiêu c c là dùng ti ng khóc đ bi u l tâm tình. Đúng, n c m t cũng là m t th vũ khí, ti ng th dài cũng là m t th vũ khí, th m chí s im l ng cũng là m t th vũ khí đ bày t s đ i l p. Và nói gì thì nói, ti ng ch i v n là th vũ khí tai h i nh t, tai h i v i c ng i, ng i b ch i và môi tr ng dân c.» (10)

N u ch i là m t cách đ bày t s ph n kháng, đ i l p thì trong tình hình Vi t Nam hôm nay ch i s đi t i đâu? Có th nào t "ph ch i" đ n "game ch i" ng i dân s đ n quen và ti n lên ch i luôn c ... chính quy n, hay là ng i dân s ch dám ch i l n nhau mà thôi? T t c đ u tùy thu c vào s quy t đ nh c a ng i Vi t Nam.

Không có căn b nh nào đ c ch a kh i n u ta không di t tr chính căn nguyên phát sinh ra c a nó.

Tài liệu "Phân Tích" về "Game Chơi"

Tên: Nguyễn Thị Lan

Địa chỉ: Ba, 30 Tháng 8 Năm 2011 19:37

- (1) Ăn hàng Hà Nội: Miền ngụy, tai nghe chơi, Vietnamnet, 17/02/2009
  - (2) Không thể chấp nhận "kiểu văn hóa" vừa ăn, vừa nghe chơi, Vietnamnet, 17/02/2009
  - (3) Cảm thấy "thông minh" Hà thành, Quang Thịnh, tuoitre.com, 25/06/2006
  - (4) Bán hàng, "khuynh n m i"... chơi!, Vietnamnet, 17/02/2009
  - (5) Teen Và "Văn Hóa" Chơi Bụng buonchuyen.info, 02/02/2009
  - (6) Xì tin đang dần "nghe" nói bậy?, tintuc.timnhanh.com, 07/04/2009
  - (7) Chơi bậy và văn hóa học đường, Gunrunner, 22/02/2007
  - (8) Giới trẻ Việt Nam học chơi qua game, Nguyễn Lê, nghe-i-viet.com, 18/04/2009
- Văn hóa "chơi th", Vietbao, 27/11/2007
- (9) Các kiểu chơi, Huỳnh Văn Thâm, cuasotinhoc, 05/14/2008
  - (10) Chơi nh hát hay, Gia Quan, Kiến thức gia đình - Số Tết, Xuân Mậu Tý, 2008.

T "Ph Ch i" d n "Game Ch i"

Tác Giả: M c Lan

Thứ Ba, 30 Tháng 8 Năm 2011 19:37
